

LBRIS

We know
books

Frances Hodgson Burnett

Micul LORD

Copilul cu suflet de aur și
bunicul cu inimă de piatră

Traducător - Cristian Imbrea

PRESENIA

Cuprins

Capitolul întâi	
MAREA SURPRIZĂ.....	5
Capitolul al doilea	
DACĂ AȘ FI BOGAT.....	17
Capitolul al treilea	
CĂTRE ANGLIA.....	47
Capitolul al patrulea	
SOSIREA ÎN ANGLIA.....	54
Capitolul al cincilea	
ÎNTÂLNIREA CU BUNICUL.....	68
Capitolul al șaselea	
BUNICUL ȘI NEPOTUL	91
Capitolul al șaptelea	
PRINTRE ÎNAINȚAȘI.....	117
Capitolul al optulea	
LECȚII DE CĂLĂRIE.....	126
Capitolul al nouălea	
COCIOABELE SĂRMANILOR.....	137

Capitolul al zecelea O ÎNTORSĂTURĂ NEAȘTEPTATĂ	145
Capitolul al unsprezecelea PRIETENII DIN AMERICA	167
Capitolul al doisprezecelea ÎMPĂCAREA	180
Capitolul al treisprezecelea DICK SARE ÎN AJUTOR	191
Capitolul al paisprezecelea DEMASCAREA	198
Capitolul al cincisprezecelea LORDUL ÎMPLINEȘTE OPT ANI	204

MAREA SURPRIZĂ

Cedric nu știuse absolut nimic despre asta. Nu i se pomenise nimic niciodată despre așa ceva. Știa că tatăl lui fusese englez, pentru că așa îi spusese mama lui; însă tatăl lui murise când era atât de mic, încât nu-și mai amintea prea multe despre el, în afară de faptul că era înalt, avea ochi albaștri și o mustață lungă și că era minunat să fie purtat prin cameră cățărând pe umerii lui. După moartea tatălui, Cedric învățase că era mai bine să nu-i vorbească mamei lui despre el. Când tatăl lui s-a îmbolnăvit, Cedric fusese trimis să locuiască în altă parte, și când s-a întors, totul se terminase; iar mama, care fusese și ea tare bolnavă, abia începea să stea pe scaun la fereastră. Era palidă și slabă, de pe fața ei frumoasă dispăruseră toate gropițele, avea ochii mari și plini de jale și era îmbrăcată în negru.

— Dragoste, zise Cedric către mama sa – așa i se adresa întotdeauna tatăl lui, iar micuțul învățase să-i spună și el la fel, Dragoste, tata se simte mai bine?

Simțea cum îi tremurau mâinile, așa că își întoarse capul cârlionțat și o privi în ochi. Văzu ceva în ei ce-l făcea să simtă că avea să izbucnească în plâns.

— Dragoste..., e bine?

Apoi, deodată, inimioara lui plină de iubire îi spuse că ar fi mai bine să o cuprindă cu brațele pe după gât, să o sărute la nesfârșit și să-și țină obrazul catifelat lipit de al ei. Așa și făcu, iar ea își așează fața pe umărul lui și începu să plângă în hohote și să îl strângă în brațe, de parcă n-ar fi vrut să-i mai dea drumul vreodată.

— Da, e bine, zise ea, oftând, e chiar bine, foarte bine, însă... noi doi am rămas singuri pe lume. Singuri de tot...

Apoi, cât era el de mic, înțeluse că tatălui cel tânăr, înalt și frumos, n-avea să se mai întoarcă; că murise, așa cum auzise și despre alți oameni, deși nu putea înțelege pe deplin ce lucru ciudat abătuse toată tristețea aceea asupra lor. Pentru că mami plângea de fiecare dată când era pomenit tatăl lui, hotărâse în taină să nu-i mai amintească prea des de el. Și mai înțelesese că nu era bine s-o lase să stea multă vreme nemișcată, privind în foc sau pe fereastră, cufundată în tăcere. El și mama lui aveau foarte puține cunoștințe și duceau ceea ce unii ar putea socoti o viață foarte singuratică, cu toate că Cedric nu știa că erau singuratici până ce nu crescui mai mare și auzi de ce anume nu-i vizita nimeni. Mai apoi află că mama lui era orfană și singură pe lume atunci când tatăl lui o luase de soție. Era foarte frumoasă și își ducea traiul ca doamnă de companie pe lângă o bătrână bogată, care se purta foarte urât cu ea, și într-o zi căpitanul Cedric Errol, care venea în vizită în casa lor, o văzu urcând scările în fugă cu ochii în lacrimi. Și i se păru atât de dulce, de inocentă și de tristă, încât căpitanul nu și-o mai putuse scoate din minte.

După multe întâmplări care mai de care mai ciudate, ajunseseră să se cunoască bine și să se iubească foarte mult,

și făcură nuntă, cu toate că nunta lor stârnise dușmănie în inimile unor anumite persoane. Totuși, cel mai mândru dintre toți era tatăl căpitanului, care locuia în Anglia și era un nobil bogat și om de mare vază, vestit pentru firea sa tăfnoasă și pentru antipatia pe care o purta Americii și americanilor. Avea și alți doi fii mai mari decât căpitanul Cedric; iar legea spunea că cel mai mare dintre fii să moștenească titlul nobiliar al familiei și toate moșiile, care erau splendide și nespuse de bogate; în cazul în care fiul cel mare ar muri, următorul ar deveni moștenitor; așa că, deși făcea parte dintr-o familie atât de însemnată, căpitanul Cedric avea șanse foarte mici să fie el însuși un om bogat.

Dar întâmplarea a făcut ca Natura să-i fi oferit fiului cel mic daruri pe care nu le împărțise și fraților lui mai mari. Era frumos și avea o înfățișare elegantă, grațioasă și puternică; avea un zâmbet strălucitor și vocea dulce, plină de voioșie; era curajos și bun; avea cea mai bună inimă din lume și părea că avea puterea să se facă iubit de toată lumea. Ceea ce nu se întâmpla și cu frații lui mai mari; niciunul dintre ei nu era nici frumos, nici bun, nici deștept. Cât au fost elevi, la Eton, nu au fost deloc pe placul colegilor; mai apoi, la facultate, nu le-a păsat deloc de învățat, și-au irosit timpul și banii și nu și-au făcut mulți prieteni adevărați. Bătrânul conte, tatăl lor, era mai mereu dezamăgit și umilit de purtările lor; cel ce avea să-l moștenească nu făcea deloc cinste numelui său nobil și nu promitea să ajungă decât un egoist, risipitor și om de nimic, lipsit de bărbăție și noblețe. Era foarte dureros, gândea contele, că abia cel de-al treilea fiu, care urma să aibă cea mai mică avere, se nimerise să aibă har și farmec, să fie frumos și puternic. Uneori aproape

că îl disprețuia pe tânărul cel frumos care părea să aibă tot ce s-ar fi potrivit de minune cu titlul lui, cel impunător și cu moșiile lui impresionante.

Cu toate astea, oricât era de mândru, încăpățânat și bătrân, găsea loc în adâncul inimii lui și îl iubea nespus pe cel mai mic dintre fiii săi.

Într-una din zilele când îl cuprinse un acces de mânie și era peste măsură de irascibil, îl trimise într-o călătorie în America; socotea că, dacă îl îndepărtează o vreme, nu se va mai înfuria atât de tare văzând zi de zi contrastul dintre el și frații săi, care pe atunci îi dădeau nenumărate bătăi de cap prin purtarea lor nesăbuită.

Însă, cam la șase luni după aceea, începu să se simtă singur și tânjea în taină să-și revadă fiul, așa că îi scrisese căpitanului Cedric și îi porunci să se întoarcă acasă. Scrisoarea lui se intersectase în drumul ei cu scrisoarea pe care căpitanul tocmai i-o trimisese tatălui său, în care îi vorbea despre iubirea lui pentru frumoasa tânără din America și despre hotărârea lui de a o lua de soție; și când contele primi acea scrisoare, se înfurie la culme. Oricât era el de irascibil, niciodată în viața lui nu se înfuriase atât de tare ca în clipa în care citi scrisoarea căpitanului. Valetul lui, care se afla în cameră în momentul în care primise scrisoarea, avu impresia că luminăția sa va suferi o criză de apoplexie, atât era de furios. Timp de o oră urlase ca un tigru turbat, apoi se așezase la birou și îi scrisese o scrisoare fiului său prin care îi poruncește să nu se apropie în veci de fosta lui casă și să nu le mai scrie vreodată nici lui, nici fraților lui. Îi scria că poate de acum înainte să trăiască după cum poștește și să moară unde vrea el și că va fi izgonit pe veci din familia lor

și să nu se mai aștepte la niciun ajutor din partea tatălui lui câte zile o mai avea.

Căpitanul se întristă nespus la citirea scrisorii; ținea mult la Anglia și iubea din tot sufletul casa cea frumoasă în care se născuse; îl iubea chiar și pe ursuzul lui tată și îl compătimea pentru toate dezamăgirile pe care le suferise; dar știa că pe viitor nu trebuie să mai aștepte niciun gest frumos din partea lui.

La început, nu avea nici cea mai mică idee ce ar trebui să facă; nu fusese crescut să muncească și nu avea niciun fel de pricepere în afaceri, însă era curajos și foarte hotărât. Așa că își vându funcția din armata engleză și, după ce se chinui o vreme, își făcu o situație în New York și se căsătorii. Viața de aici era foarte diferită de viața pe care o dusesese în Anglia, deosebirile erau mari; însă era tânăr și fericit și spera că, muncind din greu, va isprăvi lucruri mărețe în viitor. Avea o căsuță pe o stradă liniștită, unde se născuse băiețelul lui și viața lui era atât de veselă și de frumoasă în simplitatea ei, încât nici măcar o clipă nu îi păru rău că o luase de soție pe frumoasa domnișoară de companie a bătrânei doamne, pentru simplul fapt că era atât de frumoasă și el o iubea și ea îl iubea pe el. Era cu adevărat frumoasă și băiețelul lor semăna cu amândoi părinții. Cu toate că se născuse într-o căsuță liniștită și fără pretenții, părea că e cel mai norocos copil care se născuse pe lumea asta. În primul rând, era sănătos și nu dădea nimănui bătăi de cap; în al doilea rând, avea o fire atât de plăcută și se purta atât de frumos, încât toată lumea îl îndrăgea; în al treilea rând, era atât de frumos, că te uitai la el ca la o icoană. Încă de la naștere avea un păr bogat, moale și auriu ca spicele de grâu, care se încrețea la capete și până

implini șase luni era plin de bucle; avea ochii mari și căprui, gene lungi, și fața era o scumpete; avea un spate puternic și picioare atât de zdrene, încât la vârsta de nouă luni învăța să meargă dintr-odată. Se purta atât de frumos pentru un copil de vârsta lui, încât era o încântare pentru oricine îl întâlnea pentru prima oară. Părea că simte că toți oamenii îi sunt prieteni, și când cineva îi vorbea, chiar și atunci când era în cărucior, pe stradă, îi arunca necunoscutului o privire atât de serioasă și de dulce cu ochii lui căprui, urmată de un zâmbet binevoitor; așa că nu exista om în cartierul lor liniștit, nici măcar băcanul din colț, care era cunoscut drept cel mai ursuz bărbat ce se născuse pe lume, căruia să nu-i facă plăcere să-l vadă și să-i vorbească. Și cu fiecare lună din viața lui se făcea mai frumos și mai încântător.

Când crescuseră destul de mare cât să poată merge fără dădăcă și să tragă după el o trăsurică de jucărie, îmbrăcat într-o tunică scurtă și albă, cu o pălărieuță albă pe capul cărlionțat, dată pe spate, era atât de frumos, de puternic și îmbujorat, încât atrăgea privirile tuturor, iar apoi dădaca venea și îi povestea mamei cum unele doamne le opreau căruțul ca să îl vadă mai bine și să-i vorbească și cât de tare se bucurau când îl auzeau vorbindu-le atât de vesel, de parcă le-ar fi cunoscut de când lumea.

Cel mai mare farmec al lui era voioșia și ușurința cu care se împrietenea cu oricine, fără urmă de teamă. Cred că i se trăgea din firea lui foarte încrezătoare și din inimioara lui care parcă înțelegea pe oricine și își dorea să-i facă pe toți să se simtă atât de bine pe cât se simțea el. Îi venea nespuse de ușor să înțeleagă tot ce simțeau cei din jurul lui. Poate că asta se datora faptului că trăise alături de tatăl și

de mama lui care erau atât de iubitori, de grijulii, atât de blânzi și de politicoși. Nu auzise acasă niciodată nici măcar un cuvânt urât sau necivilizat; fusese mereu înconjurat de iubire, mângâiere și tandrețe, astfel că sufletul lui de copil era plin de bunătate, căldură și nevinovăție. Auzise mereu cum mama lui era strigată cu tot felul de nume frumoase și pline de iubire, așa că le folosea și el atunci când vorbea cu ea; îl văzuse mereu pe tatăl lui cum o veghea și cum avea atâta grijă de ea, așa că învăța și el să fie grijuliu cu ea.

Astfel, când înțelese că tatăl lui nu avea să se mai întoarcă și văzu cât de tristă era mama sa, în inima lui crescuseră zi de zi hotărârile de a face tot ce-i stă în putință pentru a o vedea fericită. Era abia un copil, dar trăia cu acest gând ori de câte ori se cățara pe genunchii ei și o săruta, așezându-și căpșorul cărlionțat pe gâtul ei, ori de câte ori venea să-i arate jucăriile și cărțile cu poze sau se ghemuia tăcut lângă ea, întinsă pe canapea. Era prea mic ca să știe ce altceva ar fi putut face, așa că făcea tot ce-i stătea în putere și, fără să-și dea seama, îi era o alinare mai mare decât putea el pricepe.

— Oh, Mary! o auzise el odată spunându-i bătrânei ei slujnice, sunt sigură că încearcă să îmi fie de ajutor, așa în felul lui nevinovat, sunt convinsă de asta. Uneori se uită la mine cu ochii atât de curioși și de iubitori, de parcă i-ar fi milă de mine, iar apoi vine și mă mângâie sau îmi arată ceva. E atât de mic, dar chiar cred că înțelege totul.

Pe măsură ce creștea, se purta atât de drăguț, încât toată lumea se amuza și dorea să îi fie în preajmă. Era un tovarăș atât de plăcut pentru mama lui, încât ea nu mai avea nevoie de altcineva. Se plimbau, vorbeau și se jucau împreună. Învăța să citească pe când era încă destul de mic; iar apoi

se întindea pe covorașul din fața șemineului, seara, și citea cu voce tare — uneori povestiri, alteori cărți serioase, din cele pe care le citeau oamenii mari, iar alteori chiar și ziare; și de multe ori, cu asemenea ocazii, Mary o auzea din bucătărie pe doamna Errol cum râdea încântată de toate drăgălășeniile pe care le spunea micuțul.

— Și zău c-așa-i, îi povestea Mary băcanului, n-ai cum sî nu ti prăpădești di răs când îl auzi ci-i poati capu', și cum li mai zici ca din cărți! Păi n-o vinit iel la mini-n bucătării, în sara când l-or ales pi Președinti, și stătea în fața focului de ziceai că-i din tablou, cu mânili-n buzunari, cu fața lui nevinovată și serios nevoi mari, taman ca un judecător? Și zîși el cătri mini: „Mary, pi mini mă-nteresează *'legerili* aieste,” zîși. Io mi-s *'publican*, și Dragoste tot așa. Tu ești *'publicană*, Mary?” „Scuză-mă,” zic, „numa' cî io mi-s cu *democrații*!” Și numa ci mi-a arunc-așa o priviri din aia di ti topești, și zîși: „Mary,” zîși, „sî duși țara di râpî.” Și n-o fost zî lasatî di la Dumnezău să nu-mi scoată ochii cî cîcî sî-mi schimb linia politicî.

Mary nu numai că ținea enorm de mult la el, dar se și mândrea tare mult cu el. Trăise alături de mama lui din ziua în care se născuse Cedric; după moartea tatălui lui, fusese și bucătăreasă, și fată în casă, și dădăcă — orice era nevoie. Era mândră de felul în care arăta, puternic și grațios, de purtările lui elegante și mai ales de părul lui blond și cărlionțat care îi atârna pe frunte și îi cădea în inele. Era gata să muncească zi și noapte să o ajute pe mămica lui să-i facă costume și să le păstreze în ordine.

— Zîși cî-i *'ristocrat* și alta nu! Zău c-așa-i, și aratați-mi un copchil care sî plimbî pi șentru cari s-arati ca el și cari

merji așa fălos. Și toată lumea di pi stradî sî uitî după el, cum mergi el cu jacheta di catifea neagrî făcută din rochia șea vechi a lu' conîța; și cum stă el cu capu' sus și cu păru' lui creț cari lușești di-ț ie ochii. Zîși cî-i un lord mai mititel și alta nu!

Cedric nu știa că seamănă cu un mic lord; nici nu știa ce înseamnă un lord. Prietenul lui cel mai bun era băcanul din colț — băcanul cel supărat pe toată lumea, dar care nu era niciodată supărat pe el. Îl chema Hobbs și Cedric îl admira și îl respecta foarte mult. Credea despre el că e un om nespus de bogat și de puternic, pentru că avea atâtea și atâtea în prăvălia lui — prune și smochine, portocale și biscuiți — și, pe deasupra, mai avea și o căruță cu cal. Cedric ținea foarte mult și la lăptar, și la brutar, și la femeia care vindea mere, dar dintre toți cel mai mult îi plăcea de domnul Hobbs și avea cu el o relație atât de strânsă, încât mergea să-l vadă în fiecare zi, și adesea petrecea mult timp cu el, vorbind despre tot ce se mai întâmpla prin lume. Te minunai câte lucruri puteau să discute împreună, de pildă, despre ziua de 4 Iulie. Când începeau să vorbească despre 4 Iulie, părea că discuția nu se va mai termina. Domnul Hobbs avea o părere foarte proastă despre „britanici” și povestea totul de-a fir-a păr despre Revoluție, cu descrieri minunate și pline de patriotism despre ticăloșia inamicului și despre curajul eroilor revoluționari, ba chiar înșira pe de rost paragrafe întregi din Declarația de Independență.

Cedric era atât de entuziasmat, încât îi străluceau ochii, se înroșea în obraji și părul lui cărlionțat i se învoldura pe cap până semăna cu un ghem gălbui. Când ajungea acasă abia dacă era în stare să mănânce, atât era de nerăbdător

să-i povestească totul mamei. Domnul Hobbs era, probabil, cel care îi trezise prima dată interesul pentru politică. Domnului Hobbs îi plăcea să citească ziarele, așa că Cedric auzise cam tot ce se întâmpla la Washington; și domnul Hobbs era cel care îi spunea dacă președintele își făcea sau nu datoria cum trebuie. Iar odată, cu prilejul unor alegeri, i se păru totul atât de grandios și se implicară atât de mult, încât s-ar fi putut spune că dacă nu ar fi fost domnul Hobbs și Cedric, țara s-ar fi prăbușit pur și simplu.

Domnul Hobbs îl duse odată să vadă o procesiune cu făclii, și mulți dintre oamenii care duceau torțe aprinse își aminteau mai apoi de un bărbat solid care stătea în picioare lângă un stâlp de iluminat și ținea pe umeri un băiețel care își flutura șapca și striga cât îl ținea gura.

Nu la mult timp după acele alegeri, pe când Cedric avea între șapte și opt ani, a avut loc o întâmplare stranie care a adus o schimbare nemaipomenită în viața lui. Ce e încă și mai curios este că, tocmai în ziua în care s-a produs această schimbare, discutase cu domnul Hobbs despre Anglia și despre regină, iar domnul Hobbs făcuse câteva comentarii destul de aspre la adresa aristocrației, arătându-se mai ales revoltat de conți și de marchizi.

Fusese o dimineață fierbinte și, după ce se jucase de-a soldații cu câțiva prieteni, Cedric intrase în prăvălie să-și tragă sufletul și îl găsisese pe domnul Hobbs foarte furios, aplecat asupra unui exemplar din *Illustrated London News* în care se vedea, într-o fotografie, o ceremonie de la Curtea Regală.

— Aha, zise el, cam așa stau treburile pe-acolo în zilele astea! Da' o să le iasă lor pe nas într-o bună zi, când cei pe

care i-au călcat în picioare se vor ridica și-o să-i scarmene de-o să le meargă fulgii, cu conții și cu marchizii lor cu tot! Acușica o să înceapă toată tărașenia; ar fi bine să fie cu ochii-n patru!

Cedric se cocoțase, ca de obicei, pe taburetul cel înalt, își dăduse pălăria pe spate și își băgase mâinile în buzunare, ușor aplecat spre domnul Hobbs.

— Dumitale, ai cunoscut mulți marchizi, domnule Hobbs? întrebă Cedric. Sau conți?

— Nu, răspunse domnul Hobbs mânios, n-aș putea spune că am cunoscut. Da' ce n-aș da să-l prind pe unu' pe-aici, la mine în prăvălie. Atâta-i trebuie! N-am nevoie de tirani hrăpăreți printre lăzile mele cu biscuiți!

Și era atât de mândru de acest sentiment al lui, încât arunca o privire făloasă de jur-împrejurul prăvăliei, cu fruntea încruntată.

— Poate că ei nu și-ar mai dori să fie conți dacă ar ști cum stă treaba, zise Cedric, simțind o ușoară milă față de situația lor nefericită.

— I-auzi! zise domnul Hobbs, cică nu și-ar dori. Se fălesc cu asta, o au în sânge. Sunt soi rău.

Când era discuția mai aprinsă, apărură și Mary. Cedric se gândi că poate venise să cumpere zahăr, dar ea nu ceru nimic. Era palidă și părea foarte încântată de ceva anume.

— Dragule, hai *acasă*, zise ea. *Ți așteaptă* conța.

Cedric se dădu jos de pe taburet.

— Vrea să merg cu ea undeva, Mary? întrebă el. Vă doresc o zi frumoasă, domnule Hobbs. La revedere!

Era surprins să o vadă pe Mary uitându-se la el împietrită și se întreba de ce oare tot clătina din cap.